

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 27. 7. 2018

**TELEKUŘ, KVOPŘ A HUSEL – ZVÍŘATA, KTERÁ POTKÁTE JEN
V POLITICKÉ KARIKATUŘE**

V nakladatelství Universum vyšla kniha současného ředitele ústeckého archivu Petra Karlíčka „Napínavá doba“ o politické karikatuře a satíře o Čechách, Slovácích a českých Němcích v dobovém tisku z let 1933–1953. Kniha vychází z dizertační práce, kterou autor obhájil v září 2015 na Filozofické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.

Kniha Petra Karlíčka mapuje velmi výbušné a složité období našich dějin z pohledu politické karikatury prezentované v dobovém tisku a humoristických časopisech. Reflektuje, jak karikaturisté vnímali politickou situaci, otázky války a míru, volební boje, antisemitismus, rasismus či hospodářskou krizi.

„Pozornost věnuji především tzv. národnímu typu, tedy tomu, jak jsou humoristy ztvárňovány národní zájmy a tedy i typický český, slovenský či německý účastník mnohdy komplikovaných a vyhrocených událostí ve složité době,“ popisuje ředitel ústeckého archivu.

Autor se snažil postihnout *karikaturu a satiru* ve všech jejich polohách jako katalyzátor obav a strachu, ale i nadějí, předsudků, stereotypů a mýtů. Ukazuje kreslené vtipy jako nástroje politických stran, ideologií i čiré propagandy. Postihuje jejich očistnou funkci při nastavování zrcadla lidské hlouposti a zároveň poukazuje na jejich bídu, tupost a nízkost zvláště tam, kde je využíval vládnoucí totalitní režim. Velkou pozornost věnuje ukázkám karikatur, které reagují na klíčové historické události v Československu i v zahraničí.

„Petru Karlíčkovi se podařilo z nezvyklého úhlu sledovat vývoj dvou dekád, aniž by sklouzl k tomu, že by karikatury zůstaly odtrženy od doby svého vzniku a historických souvislostí a staly se pouze předmětem samy o sobě. Práce s nimi musela, oproti všeobecnému očekávání, přinášet úplně jiné pocity, než jakými je veselost nebo radost. Jako kdybychom sledovali starého unaveného klauna za oponou, kterému je trapně, že na jevišti vykládá vtipy nejpokleslejšího ranku,“ uvádí o knize doc. Martin Veselý, vedoucí katedry historie Filozofické fakulty UJEP.

Petr Karlíček se odborně specializuje na dějiny kresleného humoru v první polovině 20. století, dějiny českého pohraničí nebo česko-německé vztahy. Problematice karikatury se začal věnovat již v době svých studií na katedře historie Filozofické fakulty UJEP, kde v současné době vyučuje jako externista.

V návaznosti na vydání knihy proběhne **ve středu 1. 8. 2018 od 17:00 h v Muzeu města Ústí nad Labem autorské čtení** v rámci Letní čítárny 2018. Během zimního semestru se pak uskuteční tematická přednáška a diskuze ke knize jako součást celofakultního kurzu na FF UJEP.

Kontakt: Mgr. Monika Beranová, monika.beranova@ujep.cz, 475 286 415

Odkaz na fotografie k volnému užití: archiv UJEP

<https://filesender.cesnet.cz/?vid=53d433d4-9fdf-4768-c29c-0000720e80c3>

Legenda k fotografiím:

1. Diskutabilní výsledky stalinské zemědělské vědy (1952) parodovaly ve „falešném“ Dikobrazu vycházejícím v západním Německu, karikatury mezidruhově zkřížených zvířat.

2. Antisemitské denunziace se nevyhnuly ani předním postavám prvorepublikové kultury – naopak. Karikatura Františka Voborského, uveřejněná v satirickém týdeníku Kvítko (1942), nemožným způsobem ostouzí herce Huga Hasse a Jiřího Voskovce s Janem Werichem.
3. Krátce po atentátu na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha (1942) vycházely v protektorátním tisku nenávislné karikatury namířené proti exilovému prezidentu Edvardu Benešovi. Tato vyšla ve fašistickém týdeníku Vlajka a snaží se napodobovat „zločinecké plakáty“ z divokého západu.
4. K parlamentním volbám (1935) uveřejnilo Rudé právo satirickou kresbu Františka Bidla, nejnadanějšího karikaturisty meziválečného Československa, nazvanou „Jak by to vypadalo, kdyby to vyhráli...“. Strefuje se do některých politických konkurentů KSČ.
5. Obálka knihy.

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí